

KARMA YEM SANAYİ ve GENETİĞİ DEĞİŞTİRİLMİŞ ORGANİZMALAR (GDO)

Prof.Dr. Hasan Rüştü KUTLU

Ç.Ü. Ziraat Fakültesi Zootekni Bölümü

Yemler ve Hayvan Besleme Anabilim Dalı

ADANA

Sunum Planı

- Türkiye Tarımına Genel Bakış
- Karma Yem Sektörü ve Hammadde Kullanımı
- Karma Yem Üretimi – GDO İlişkisi
- GDO Nedir, GDO Ekim Alanları
- GDO Üzerine Tartışmalar
- GDO'ların Avantaj ve Dezavantajları, Tehlikeleri
- Avrupa Birliği'nde GDO ve Ruhsatlandırma
- Geleceğe Yönelik GDO Çalışmaları
- Sonuç ve Türkiye İçin Öneriler
- **Transgenik Hayvan Çalışmaları**

Türkiye Tarım Sektörü (2006)

Temel Göstergeler	Türkiye	Tarım	Oran (%)
Nüfus (milyon)	70.586	20.838	29.6
İstihdam (milyon)	20.8	6.8	31.2
GSMH (milyar \$)	390	38	9.7
Kişi Başı Gelir (\$)	5.480	1.780	30.2
İhracat (milyar \$)	107.184	3.337	3.3
İthalat (milyar \$)	170.048	4.352	2.6
AÇIK (milyar \$)	-62.864 (%63)	-1.015 (%77)	

Türkiye Toprakları (2006)

Kullanım Amacı	Büyüküğü (milyon hektar)	Oran (%)
Tarım	26.5	34
Orman	21.2	27
Çayır-Mera	14.6	19
Diğer	15.2	20
TOPLAM	76.9	100

Tarım Alanları (2006)

Kullanım Amacı	Büyükülüğü (milyon hektar)
Tarım	26.5
Her yıl işlenen tarla	17.560 (%68)
Nadasa bırakılan tarla	4.691 (%19)
Sebze	0.779 (%3)
Bağ	0.514 (%2)
Meyve	1.623 (%6)
Zeytin	0.712 (%2.5)
Sulanabilirlik	
Ekonomik olarak sulanabilir alan	8.5 (toplam tarım alanının %32'si)
Sulanan Alan	5.2 (%18) (%55)
Sulanabilir GAP alanı	1.7

Tarla Bitkileri Üretimi (2006)

Ürün	Alan (mil.hektar)	Üretim (bin ton)
Tahıllar	13.04	33 958
Buğday	8.49	20 010 (236 kg/da)
Arpa	3.65	9 551 (262 kg/da)
Mısır	0.54	3 811 (711 kg/da)
Diğer	0.36	958
Baklagiller	1.25	1 606
Endüstri Bitkileri	1.15	15 631
Yağlı Tohumlar	0.67	2 789
Yumrulu Bitkiler	0.24	6 390
Bak. Yem Bitkileri	0.95	2 973 yıl + 4 546 kuru
Mısır Hasılı + silaj	0.26	433 yıl + 10 070 silaj
TOPLAM	17.56	

Hayvan Varlığımız (2006)

Tür	adet
Koyun	26.616.912
Yerli ırk	25.801.481
Yabancı ırk	815.431
Keçi	6.643.294
Kıl	6.433.744
Tiftik	209.550
Sığır	10.871.364
Yerli	3.405.349
Kültür	2.771.818
Melez	4.694.197

Tür	adet
Manda	100.516
Tavuk	344.819.845
Yumurtacı	58.698.485
Etçi	286.121.360
Hindi	3.226.941
Ördek	525.250
Kaz	830.081
Arı (kovan)	4.704.733
Deve	811
Domuz	1.934

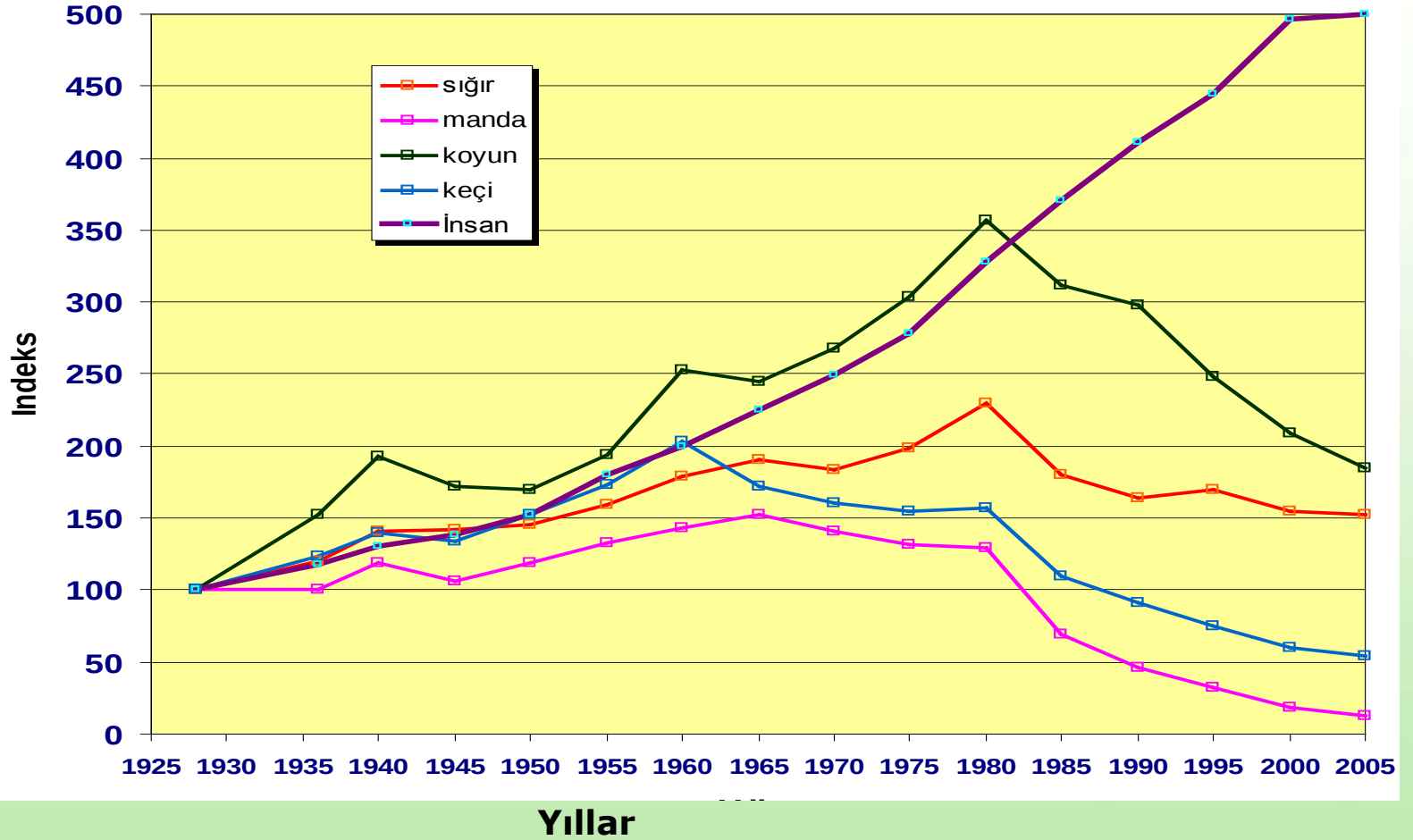

Türkiye Hayvan Varlığı ve Yıllara Göre Değişimi (bin baş)

Yıllar	Sığır	Manda	Koyun	Keçi	Tavuk
1928	6.934	795	13.632	12.106	-
1940	9.759	947	26.272	16.896	19.757
1950	10.123	948	23.082	18.464	20.544
1960	12.435	1.140	34.463	24.633	28.821
1970	12.756	1.117	36.471	19.483	34.289
1980	15.894	1.031	48.630	19.043	61.450
1990	11.377	371	40.553	10.977	102.262
2000	10.765	146	28.492	7.201	258.168
2005	10.526	105	25.304	6.517	317.497

Yıllar İtibariyle Türkiye Nüfus İndeksi (1928-2005)

Hayvansal Gıda

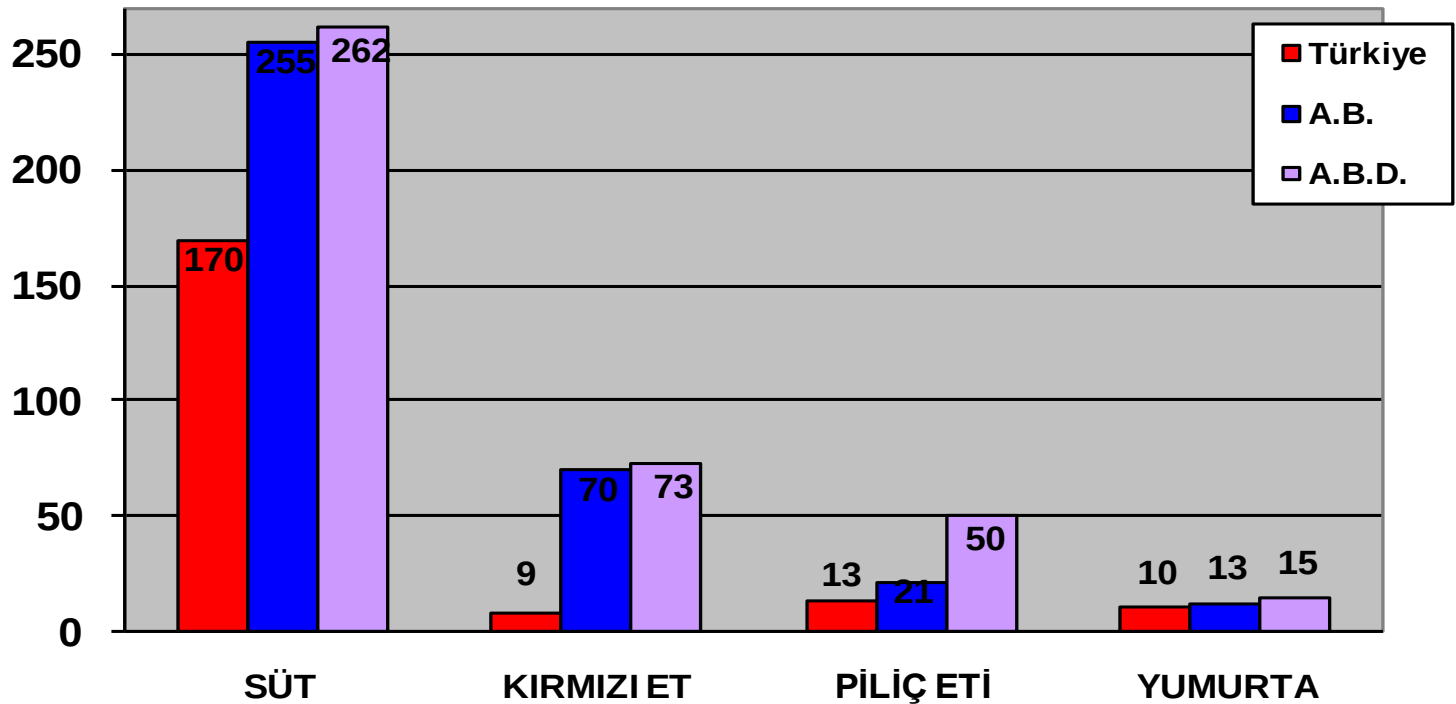
Üretim / Kişi Başı Tüketim (2006)

Ürün	Üretim (ton)	Tüketim (kişi/kg)
Süt	11.952.095	170
Koyun	794.681	
Keçi	253.559	
İnek	10.867.302	
Manda	36.553	
Kırmızı Et	648.713	9.2
Koyun	281.899	
Keçi	45.133	
Sığır	321.681	
Manda	1.774	
Beyaz Et	934.732	13.2
Yumurta	753.278	10.6
Bal	83.842	1.1

Kişi Başı Hayvansal Gıda Tüketimi (2006, kg/kişi)

□

Kişi Başı Hayvansal+Bitkisel Protein Tüketimi (g/gün)

Türkiye: 25+71=96

AB: 66+44=110

ABD: 74+41=115

EKMEK Türkiye: 150 kg AB-ABD: 50 kg

Prof.Dr. Hasan Rüştü Kutlu

Neden.....?

- Büyük ve küçükbaş hayvancılığımızın gelişmemesinde (süt ve kırmızı et üretimindeki yetersizlikte),
  - kaliteli hayvan ve **yem** kaynaklarından yoksun oluşu,
  - salgın hastalıkların sürekli oluşu,
  - sağlık korumanın yetersiz oluşu,
  - çiftçilerimizin eğitimsiz ve örgütsüz oluşu
  - hayvancılığın kalkındırılması amacıyla uygulamaya çalışılan düzenlemelerin, politik tercihlere bağlı olarak sık sık değişim içinde oluşu, yani **ülkemizin yıllardır siyasetüstü milli bir hayvancılık politikasından yoksun oluşunun** payı büyüktür.

Karma Yem Sanayi ve Hayvancılık

- Çiftlik hayvanlarının çok miktarda ve kalitede ürün vermelerini sağlamak üzere,
- verileceği hayvanın gereksinmesi ölçüsünde besin madde içeriği dengelenmiş,
- birden fazla yem hammaddesinin bir araya getirildiği,
- yapısı garanti edilmiş,
- özel teknoloji kullanılarak endüstriyel boyutta üretilmiş yem karışımlarına **“karma yem”** denir.

Ülkemiz Karma Yem Sektörü

Karma Yem Fabrikalarının Yıllara Göre Sayıları, Kapasiteleri ve Kapasite Kullanma Oranları

Yıl	Fabrika Sayısı	Top.Kapasite	Faal Olmayan Fabrika		Kapasite Kullanma Oranı (%)
	Adet	Miktar (Bin ton/yıl)	Adet	Kapasite	
2005	631	15.136	172	3.142	57
2006	646	15.598	178	3.090	60
2007	661	16.204	190	3.366	71
2008	681	16.790	211	3.826	74

YILLAR İTİBARIYLA KARMA YEM ÜRETİMİ (TON) VE DEĞİŞİMİ (%)

	KANATLI YEMLERİ		BÜYÜK VE KÜÇÜKBAŞ YEMLERİ		DİĞER YEMLER		TOPLAM KARMA YEM
	Miktar Ton	Pay (%)	Miktar Ton	Pay (%)	Miktar Ton	Pay (%)	
2005	3.054.349	44,7	3.718.610	54,4	61.314	0,9	6.834.273
2006	2.872.860	38,5	4.516.646	60,5	77.575	1,0	7.467.081
2007	3.529.359	38,6	5.447.210	59,5	175.863	1,9	9.152.432
2008	4.017.631	42,0	5.378.060	56,3	164.926	1,7	9.560.617

Karma Yem Sektöründe Hammadde Kullanımı

Yemlerin Türüne Göre Hammadde Yapısı (%)				
Hammadde	Etlik Piliç Yemi	Yumurtacı Tavuk Yemi	Süt Yemi	Besi Yemi
Arpa	0-30	0-30	20-40	20-40
Mısır	40-50	20-30	10-20	10-20
Kepek	0-10	0-10	20-30	20-30
Soya ve Ürünleri	20-30	10-20	0-10	0-10
Pamuk Tohumu Küspesi	0-10	0-10	15-30	15-30
Ayçiçeği Küspesi	0-10	0-10	15-30	15-30
Mısır Türevleri	0-10	0-10	15-30	15-30
Yağlar	0-5	0-5	0-3	0-3
Kireç Taşı-Mermer Tozu	0-10	0-10		0-10
Amino Asit	0-0.3	0-0.2	-	-
Vitamin-Mineral	0.2	0.2	0.2	0.2
Yem Katkı Maddeleri	0-0.1	0-0.1	0-0.1	0-0.1

YEM SANAYİİ İTHALAT / İHRACAT RAKAMLARI (2008)

MADDE İSMİ	İTHALAT		İHRACAT	
	MİKTAR (Kg)	DEĞER (\$)	MİKTAR (Kg)	DEĞER (\$)
A - HAMMADELER				
BİTKİSEL ENERJİ KAYNAKLARI				
Çavdar + Yulaf	20.167.349	6.511.157	0	0
Mısır	1.133.463.516	356.000.503	6.301.272	2.957.343
Darı, Akdarı, Kuş Yemi, Tritikale	1.626.307	651.945	30.520	18.069
HAYVANSAL PROTEİN KAYNAKLARI				
Balık Unu	55.167.462	57.990.318	515.000	535.000
Karides Unu (Diğerleri)	337.021	494.478	0	0
Tavuk Unu	507.060	314.712	0	0
YAĞLI TOHULAR				
Soya Fasulyesi	1.239.064.925	647.899.927	127.835	79.756
Keten Tohumu	770.089	572.829	46.864	27.998
Rep ve Kolza	189.341.471	129.726.154	0	0
Kenevir - Kendir	1.182.026	664.387	60.160	52.444
Diğer Tohumlar	47.850	58.742	1.024	20.227
KÜSPELER				
Soya Fasulyesi Küspesi	359.555.648	158.425.156	10.052.545	5.055.527
Pamuk Tohumu Küspesi	137.500	25.450	9.252.450	3.134.570
Ayçiçeği Toh. Küspesi	203.767.611	48.372.013	48.300	6.056
Kolza Tohumu Küspesi	82.279.955	18.823.915	12.547.600	3.528.256
Palm Küspesi	30.000.000	6.690.000	0	0
Diğ. bitkisel yağ. san. artıkları	580.116	544.447	3.113.658	601.221
KEPEKLER	363.101.222	73.376.650	11.588.101	2.578.171
MISIR TÜREVLERİ				
Mısır Gluteni , Mısır Grizi, DDGS,				
GLUKOZ ŞURUBU ?	558.656.060	138.438.939	208.300	164.911
YAĞLAR (*)	30.456.728	49.827.016	41.479.357	70.553.901

Karma Yem Sektörü – GDO İlişkisi

- Kanatlılar için karma yem üretiminde
  - temel enerji kaynağı **MISIR**
  - temel protein kaynağı **SOYA** ve türevleri
- Ruminantlar için karma yem üretiminde
  - temel enerji kaynağı ARPA ve **MISIR**
  - temel protein kaynağı **DDGS**
- **SONUÇ:** Ülkemiz karma yem sektörü **MISIR ve SOYA'ya bağımlıdır.**

İthal GDO'larımız; Mısır ve Soya

- Dünya'da karma yem (yaklaşık 600 milyon ton) üretiminde kullanılan temel enerji kaynağı MISIR, temel protein kaynağı SOYA'dır.
- **Dünya nüfusu 6.8 milyardır. BM'e göre 2050 yılında 9.3 milyarı aşacaktır.**
- **Halen 1 milyar insan aç. Her 6 sn'de bir çocuk ölüyor.**
- Nüfus artışı ile birlikte gıda açığı büyümekte, hayvansal ürünlere ve karma yeme ihtiyaç artmaktadır.
- Geleneksel ıslah yöntemleri ile (melezleme) verim artışı istenen düzeylere ulaşamamaktadır.
- Üretimin çevreye baskısı artmaktadır.
- Ekim alanları daralmakta, birim alandan daha yüksek verim; ancak daha ekonomik üretim zorunlu olmaktadır.
- Tüm bu gerekçeler yeni bitki ıslahında yeni teknolojilerin uygulamaya aktarılmasını kaçınılmaz hale getirmiştir.

Bitki Islahında Yeni Teknolojiler

Hedefler:

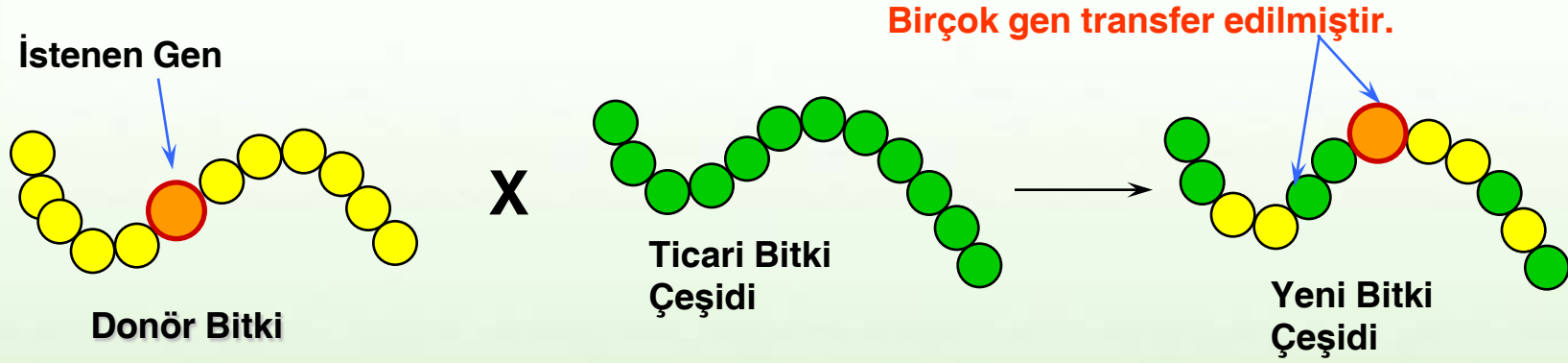
1. Ürün verimliliğini artırmak
2. Ürün kalitesini geliştirmek
3. Çevresel etkileri azaltmak
4. Ekonomik durumu iyileştirmek

Biyoteknoloji, bu hedeflere ulaşmak için kullanabileceğimiz araçlardan biridir.

Geleneksel X Biyoteknolojik Bitki Islahı

Geleneksel bitki ıslahında bir seferde birçok gen kombine edilir.

Bitki Biyoteknolojisi

Bitki biyoteknolojisi yoluyla sadece tek bir gen ilave etmek mümkündür.

GMO Nedir? Geleneksel Islah Yöntemlerinden Farklı mıdır?

Rekombinant DNA Teknolojisi

- Bir organizmaya ait gen veya genlerin, aynı veya farklı türden bir organizmaya yapay veya doğal yollarla doğrudan DNA olarak aktarılmasıdır.
- Gen taşıyan DNA molekülü doğrudan organizmaya transfer edilir.

Geleneksel Islah Yöntemleri

- Doğal veya Yapay Mutasyonlar
- Melezleme (ırklar veya hatlar arası gen veya genlerin gamet yolu ile aktarımıdır. Bazen türler arası melezleme mümkündür. Örn:katır)
- Seleksiyon

Temel amaç; bitkileri (ve hayvanları) böceklerle, zararlı otlara, parazitlere ve virüslere karşı dirençli hale getirmek

Prof.Dr. Hasan Rüştü Kutlu

Geçmişten Bugüne GDO

- 1980 ... GDO ile ilk araştırmaların başlaması (ABD)
- 1982 ... FDA ilk defa GDO'lu bir ilacın kullanımını onayladı
- 1992 ... FDA üretilen GDO'ların tehlikesiz olduğunu açıkladı
- 1994 ... Amerikan Calgene firması ile GD Domatesi (Falv Savr) piyasaya sürdü (başarısızlık firmanın 3 yıl sonra el değiştirmesine neden oldu)
- 1996 ... pek çok bitki çeşidinde ciddi miktarda GD üretimine geçildi
- 1997 ... Monsanto daha da büyüdü Calgene'i satın aldı
- 1998 ... GDO'lar AB içinde de üretilmeye başlandı
- 2004 ... Türkiye'de gıda sektöründe GDO'lara rastlandı
- 2008 ... GDO üreten ülke sayısı 25'e, çiftçi sayısı 13.3 milyona yükseldi ve 1996'ya göre üretim 74 kat arttı, tohumların piyasa değeri 7.5 milyar doları buldu, **Monsanto çok büyüdü...**
- 2008 ... Mısır ve Burkina Faso'da da GDO üretilmeye başlandı
- **2009 ... Ülkemizde bir gecede yönetmelik yayınlandı ve GDO'lar tartışılmaya başlandı, Biyogüvenlik Yasası (2005'den bu yana hazırlanıyor!) ?**
Türkiye'de üretim var mı? GD Tohum ithali yasak! Yem?

ULUSLARARASI PAZARDAKİ GDO ÜRÜNLERİ

MISIR	Böceklere direnç (Bt CryA geni)/ Herbisit tolerans(Glyphosate)
SOYA (Round up Ready)..	Herbisit tolerans (Glyphosate)
KOLZA	Herbisit tolerans
PAMUK	Herbisit tolerans
CHICORY (Hindiba)	Herbisit tolerans (EU)
KABAK	Virüse direnç
PATATES	Böceklere direnç/Virüse direnç
PİRİNÇ	Beta-karoten (?)
BUĞDAY	Herbisit tolerans(!)
DOMATES	Antisense DNA (polygalacturonase)(?)
Transgenik hayvanlar	Süt, et,yapağı ve rekombinant protein

Rekombinant Mikrobial Enzimler

(Peynir mayası-%40 GMO, Nişasta modifiye enzimler v.b)

Tıbbi moleküller

(İnsülin,hepatit B aşısı,interferon, v.b.)

GDO; kafa karıştırıcı ve yeterince şeffaf olmayan üretimi nedeniyle korkulu fantastik bir imaj; Frenkstayn Gıdalar

Prof.Dr. Hasan Rüştü Kutlu

Global Status of Commercialized Biotech/GM Crops: 2008

Major Biotech Crops

Soybean

- 70% (65.8 million has.) of total global soybean planted is biotech
- US\$4.8 increase in farmer income in 2007
- Countries growing biotech soybean: Argentina, Bolivia, Brazil, Canada, Chile, Mexico, Paraguay, Uruguay, South Africa, and the USA.

Cotton

- 46% (15.5 million has.) of total global cotton planted is biotech
- US\$3.38 increase in farmer income in 2007
- Countries growing biotech cotton: Argentina, Australia, Brazil, Burkina Faso, China, Colombia, India, Mexico, South Africa, and the USA.

Maize

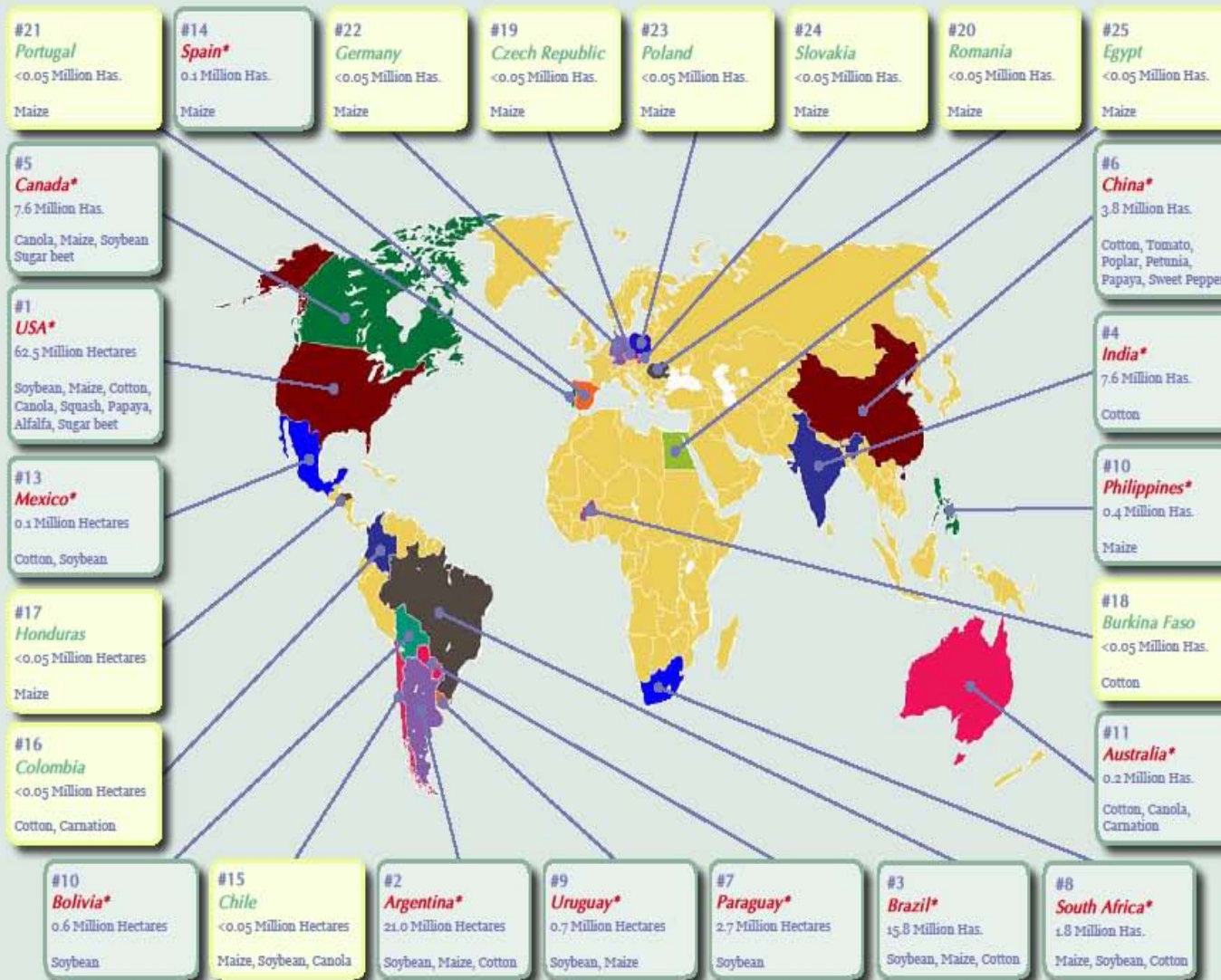

- 24% (37.3 million has.) of total global maize planted is biotech
- US\$2.48 increase in farmer income in 2007
- Countries growing biotech maize: Argentina, Brazil, Canada, Chile, Czech Republic, Egypt, Germany, Honduras, Philippines, Poland, Portugal, Romania, Slovakia, South Africa, Spain, Uruguay, and the USA.

Canola

- 20% (5.9 million has.) of total global canola planted is biotech
- US\$0.48 increase in farmer income in 2007
- Countries growing biotech canola: Canada, Chile, and the USA.

* 14 biotech mega-countries growing 50,000 hectares, or more, of biotech crops.

For more information about ISAAA, contact the Center nearest you:

ISAAA AmeriCenter
417 Bradfield Hall
Cornell University
Ithaca NY 14853, USA
Email: americenter@isaaa.org

ISAAA AfriCenter
c/o CIP
PO 25171
Nairobi, Kenya
Email: africenter@isaaa.org

ISAAA SEAsiaCenter
c/o IRRI, DAPO Box 7777
Metro Manila, Philippines
Email: isaaa-seasia@isaaa.org

Prof. Dr. Hasan Rüstü Kutlu
or via <http://www.isaaa.org>

Global Area of Biotech Crops in 2008: by Country (Million Hectares)

Country	Area	Biotech crops
USA*	62.5	Soybean, maize, cotton, canola, squash, papaya, alfalfa, sugar beet
Argentina*	21.0	Soybean, maize, cotton
Brazil*	15.8	Soybean, maize, cotton
India*	7.6	Cotton
Canada*	7.6	Canola, maize, soybean, sugar beet
China*	3.8	Cotton, tomato, poplar, petunia, papaya, sweet pepper
Paraguay*	2.7	Soybean
South Africa*	1.8	Maize, soybean, cotton
Uruguay*	0.7	Soybean, maize
Bolivia*	0.6	Soybean
Philippines*	0.4	Maize
Australia*	0.2	Cotton, canola, carnation
Mexico*	0.1	Cotton, soybean
Spain*	0.1	Maize
Chile	<0.1	Maize, soybean, canola
Colombia	<0.1	Cotton, carnation
Honduras	<0.1	Maize
Burkina Faso	<0.1	Cotton
Czech Rep.	<0.1	Maize
Romania	<0.1	Maize
Portugal	<0.1	Maize
Germany	<0.1	Maize
Poland	<0.1	Maize
Slovakia	<0.1	Maize
Egypt	<0.1	Maize

* 14 biotech mega-countries growing 50,000 hectares, or more, of biotech crops.
Developing countries in italics

Biotech Crop Traits:

- Herbicide tolerance (HT)
- Insect resistance (IR)
- Virus resistance (VR)
- Delayed ripening (DR)
- Stacked traits (IR/HT, IR/IR, IR/IR/HT)

Source: Clive James, 2008.
Global Status of Commercialized Biotech/GM Crops: 2008. ISAAA Briefs No. 39-2008. 24

Dünyada GDO Ekim Alanları;

- 1997.....11 milyon Ha
- 1998.....27 milyon Ha
- 2000.....44 milyon Ha
- 2002.....55 milyon Ha
- 2003.....68 milyon Ha
- 2004.....81 milyon Ha
- 2005.....90 milyon Ha
- 2006.....102 milyon Ha
- 2007.....114 milyon Ha
- 2008.....126 milyon Ha

GDO Üreten Ülkeler, Alanlar ve Ürünler

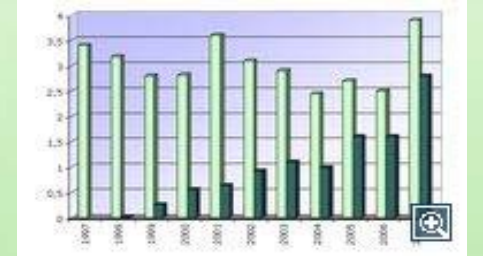
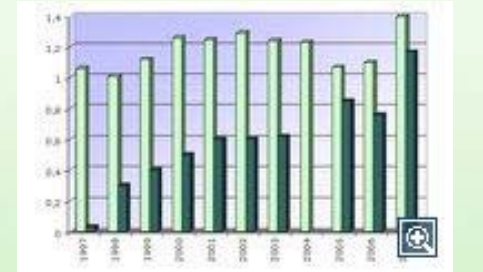
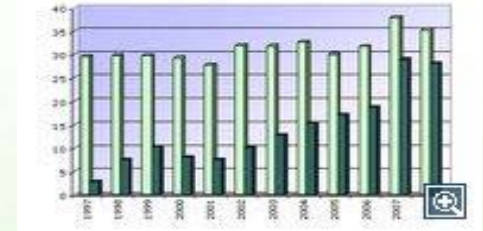
Ülke	Alan (mil Ha)	Ürün
A.B.D.	62.5/166	Mısır, Soya, Pamuk, Kanola, Balkabağı
Arjantin	21/28	Soya, Mısır, Pamuk
Brezilya	15.8/66	Soya, Mısır, Pamuk
Hindistan	7.6/154	Pamuk
Kanada	7.6/47	Kanola, Mısır, Soya, Şeker pancarı
Çin	3.8/150	Pamuk, Domates, Kavak, Petunya
Paraguay	2.7	Soya
Güney Afrika	1.8	Mısır, Soya, Pamuk
Urugay	0.7	Soya, Mısır
Bolivya	0.6	Soya

Dünyada yetiştirilen soyanın yüzde 70'i (160/230), mısırın yüzde 24'ü (190/790), kanolanın yüzde 20'si (10/50) ve pamuğun yüzde 46'sı **transgenik (GDO)**

Dünya Genelinde GDO Mısır Ekimi (mil Ha)

GDO Mısır	1997	2008
ABD	2.8 / 29.6 (9.5)*	28.2 / 35.3 (80)
Kanada	0.03 / 1.06 (2.8)	1.2 / 1.4 (84)
Arjantin	0.02 / 3.18 (0.5)	2.8 / 3.9 (84)
Global	2.9 / 45 (7.5)	35 / 65 (52)

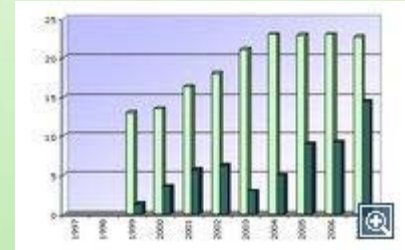
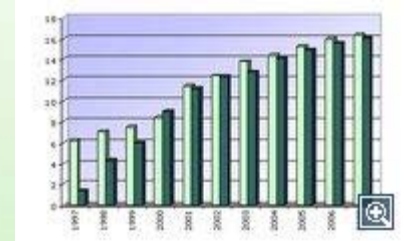
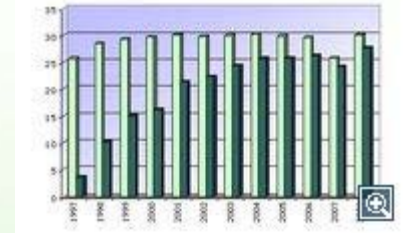

* Toplam mısır üretimi içindeki GDO mısır %'si (Kaynak: GMO-Compass)

Dünya Geneline GD Soya Ekimi

GD Soya (Milyon ha)	1997	2008
ABD	3.6 / 25.7 (4)*	27.7 / 30.1 (92)
Arjantin	1.4 / 6.2 (22)	16 / 16.3 (98)
Brezilya	1.4 / 13 (10)	14.5 / 22.5 (64)
Global	5 / 70 (10)	59 / 85 (69)

* Toplam soya üretimi içindeki GD soya %'si (Kaynak: Soy Stats 2007; ISAAA)

Bt geni Aktarılmış Transgenik Mısır

- *Bacillus thuringiensis* ("Bt" olarak adlandırılmakta)
- Mısır Kurdu (corn Borer) ile doğrudan ilaçsız ekonomik mücadele
- Pestlerin direnç kazanması sorunu!
- Gıdalarda pestisid kalıntısının olmaması
- Kral (Monarch) kelebek larvalarının ölümüne yol açması!
- Tozlaşma ile GMO olmayan mısır tarlalarının kontaminasyonu ve terminator teknoloji kaynaklı sterilit
- Tohumculukta tekelleşme

Üstün gıda/yem kalitesi: **Daha az toksin**

Konvansiyonel Mısır

Bt Mısır

**Sekonder mantar enfeksiyonu,
mikotoksin/aflatoksin
kontaminasyonuna yol açar.**

Herbisite (Glyphosate) Dirençli Transgenik (Round up) Soya

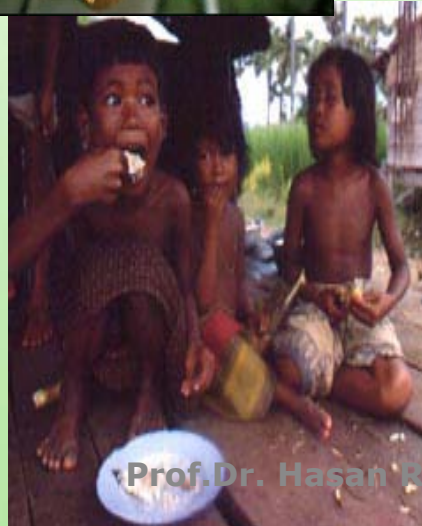
- No-till ile doğrudan ekim
- Tam mekanize tarım
- Erozyondan korunma
- Küçük işletmelerde düşük rekabet şansı
- Tohumda ve ilaçta tekelleşme (A.B.D.' de 10 GDO tohum firması bu piyasanın % 40'ını kapsamaktadır.)
- GMO olmayan soya tohumlarının yok olma riski
- Gelecek dönemde söz konusu bitkinin yabancı ot olma riski
- Gıdalarda pestisit kalıntı problemi
- Tarımda sosyal ve ekonomik sorunlar
- Herbisitlere dirençli süper yabancı otların gelişmesi

Beta-karotene zenginleştirilmiş Altın Pirinç (Golden Rice)

- Vitamin A eksikliği dünyada 250 milyon çocuğu tehdit etmektedir. Her yıl 500 milyon çocuk bu nedenle kör olmaktadır.
- 6 mikrogram B-karoten 1mikrogram vit. A.
- 6 yaş grubu 500 microgram vit.A (3000 microgram B-karoten 1.5 kg Altın pirinç tüketmeli. Genelde günlük 150 gram pirinç tüketilmektedir. Yetişkinler için bu rakam 4.5 kg
- Yeni pest oluşması riski

Altın Pirinç Version 2

Pro-vitamin A içeriğini artırmak suretiyle altın pirincin “Golden Rice” besin değerini geliştirmek. Paine et al.

Günde 70 gram Altın Pirinç Versiyon 2, tavsiye edilen günlük alım miktarını (RDA) karşılar.

Devamı 2. Bölümde

